

A Szegedi Tudományegyetem TTK KISz szervezetének lapja.

[1.] évf.

1961. évf.

TÖRTÉNELMI ÉS PEDAGÓGIAI

TIZENÖT ÉVES AZ NDSZ

A Nemzetközi Diákszövetség -NDSZ- a második világháború alatt létrejött antifasiszta összefogás talajából nőtt ki. Már 1941-ben egy Nemzetközi Diáktanács alakult Londonban, amely megemlékezett november 17.-éről, Nemzetközi Diáknappá nyilvánítva ezt a dátumot. Mi történt ezen a napon ?

1939 november 17.-én Prágában és egész Csehszlovákiában valamennyi egyetemet és iskolát bezárták a diákság antifasiszta tüntetései miatt. Halottak, sebesültek, deportáltak jelezték a német fasizmus válaszáat. Ez a nap a fasizmus elleni nemzetközi diákszolidaritás jelképevé vált és az NDSZ azóta is minden évben megrendezi november 10-17 között a Nemzetközi Diákhetet.

1945-ben Londonban találkozott a Nemzetközi Diákkonferencia, ahol a fasizmus feletti győzelmet aratott népek diákjainak képviselői 1946 augusztusára összehívták Prágába a diákok első világkongresszusát. Érdekes idézni az NDSZ alkotmányának előszavából, amelyet a kongresszus fogadott el : „... Hűségesen legmegalakítjuk a Nemzetközi Diákszövetséget”

jobbaink példájához, akik el-
estek a demokratikus népek
szabadságáért folytatott harcban,
ujra kinyilvánítjuk akaratunkat,
hogy jobb világot építünk fel,
vágyódva a szabadságra, béké-
re és haladásra, hogy elfoglal-
juk azt a helyünket a világ ifju-
ságának élcsapatában, amelyet
oly sokszor tartottunk a történe-
lem folyamán : e célból most

Az NDSZ országoként a diákok többségét képviselő szervezeteket tömöríti soraiba a világ minden tájáról, amely azt jelenti, hogy nem rendelkezik személyes tagsággal /tehát egyénileg nem lehet belépni/, hanem az egyes országok diákságának többségét képviselő

diákszervezeteket fogja össze.

Az NDSZ a világ haladó, demokratikus mozgalmának szervei része, amelyet az NDSZ alkotmánya és a kongresszusokon elfogadott határozatok is megvilágítanak: harc a békéért és nemzeti függetlenségért, harc a gyarmatosítás és az imperializmus ellen, harc az oktatás reformjáért és demokratizálásáért, a diákság tanulmányi és életkörülményeinek megjavításáért. Az NDSZ legfontosabb céljainak egyike a világ diákjai közötti barátság, együttműködés és kölcsönös megértés szellemének ápolása. Ezt a célt szolgálják a Világifjúsági és Diáktalálkozó megszervezései. Az alapelvekből is látható, hogy az NDSZ nem valami öncélú tömörülés, amely ki akarná szakitani az egyetemistákat, főiskolásokat társadalmuk egészéből, hanem politikai, harcosszervezet, amely a diákoknak, mint állampolgároknak öntudatos tevékenységére épül.

Az NDSZ szervezeti felépítése vázlatosan a következő:

Legfelső kormányzó testülete a kongresszus, amely két évenként ül össze és megválasztja a V. B.-t és a Titkárságot. Természetesen minden tagszervezetet meghívunk a kongresszusra és ezen kívül – a kialakult tradíció szerint – nem NDSZ tagszervezetek is nagy számban vesznek részt, mint megfigyelők. Mindenkinek – tagoknak és nem tagszervezeteknek egyaránt teljes joga van véleményének legszabadabb kifejtésére. Szavazásnál a tagszervezetek egy-egy szavazatot képviselnek, függetlenül a képviselt diákok számától.

Az NDSZ politikai irányvonala olyan tág platformot nyújt, amelyeknek alapján a legkülönbözőbb politikai-ideológiai irányzatot képviselő szervezetek is együttműködhetnek, ennek ellenére azonban ez a platform olyan alapelvek összessége, amely lehetővé teszi a diákság harcának, akcióegységének biztosítását.

A kongresszus, mint a legfőbb irányító szerv, közvetlen szavazással választja meg a V. B. tagjait. A tagok nem személyek, hanem országok, ill. szervezetek. A tagszervezeteknek mintegy fele V. B.-tag, így munkája mindig a tagság többségének érdekét, véleményét fejezi ki. A V. B. évenként kétszer találkozik. A folyamatos munka biztosítását a Titkárság látja el. A Titkárság, a politikai és technikai apparátussal együtt Prágában, az NDSZ állandó székhelyén működik.

1959 novemberében Prágában került sor a világ diákságának első nagyszabású békekonferenciájára, amelynek fő jelszava: a béke a diákok ügye is. Az igaz, hogy egyes országokban és mindenekfelett a szocialista tábor országaiban a diákság a békéért folyó harcot elemi kötelességének tekinti, azonban vannak diákok és diákszervezetek, ahol ez a kérdés korántsem olyan egyszerű, nem értik meg a kérdés fontosságát. Egyes szervezetek – mint pl. Latin-Amerikában hajlamosak arra, hogy lebecsüljék a békéért tett erőfeszítéseinket, mivel történelmi fejlődés következtében nem ismerik úgy a háború borzalmait, mint másutt. Ugyanakkor a gyarmati és most felszabaduló országok fiatalsága, ahol a közvetlen feladat a nemzeti függetlenség kivívása, ill. megőrzése, sok esetben fél attól, hogy a béke fenntartásáért folytatott erőfeszítéseink háttérbe szorítják a gyarmatosítás ellen a nemzeti felszabadulásért folyó küzdelmet. Ők még nem látják, hogy a kettő szorosan összetartozik.

A haladó diákok mindenütt ott voltak, ahol a népek szabadságáért, a békéért kellett sikra

szállni. Indonézia, Irak, India, Burma, Szudán, Szenegál, Egyiptom és sok más ország diákjai a gyarmatosítás elleni harc soraiba álltak és ezzel is hozzájárultak ahhoz, hogy sok ázsiai és afrikai ország a szabadság útjára lépett. A japán diákok tüntetése elől Eisenhower titkára kötélhágesón kényszerült menekülni, Stevensonnak, Kennedy elnök megbízottjának is hátsó kijáraton kellett távoznia latin-amerikai útja során. Ez teszi érthetővé, hogy az USA Külügyminisztériuma egyik körlevelet a másik után küldi a tőkés államok kormányainak, s a diákság elleni határozott intézkedések megtételére szólítja fel őket.

Az egyik legismertebb amerikai folyóirat, az «US News and World Report» nemrégiben szétküldte a világ minden tájára riportereit, hogy állapítsák meg «mi hajtja a diákokat a barrikádokra». Az újságírók a következő szenzációs leleplezéssel álltak elő: Prágából az NDSZ központjából irányítják és szervezik a diákok «felforgató tevékenységét». A világszervezetet Moszkvából «dirigálják», több milliárd dollár áll rendelkezésére és egy különleges intézete van, ahol terroristákat képeznek ki. Az amerikai folyóirat cikke volt a jeladás, s hamarosan gyakorlati intézkedések követték. A Külügyminisztérium fekete listára helyezte az NDSZ-t, elkobozták a szervezet kiadványait és sok olyan diákvezetőt letartóztatnak vagy üldöznek, aki részt vett az NDSZ rendezvényein.

Tizenöt év harca, munkája és tapasztalatai igazolták az NDSZ eszméit, egyre több diák ismeri fel ezeknek a céloknak a helyességét. Az eltelt 15 év választ adott ugyanakkor az apoliticizmus híveinek is, akik a diákság világszervezetét meg akarták fosztani politikai tartalmától, s tevékenységét csupán arra akarták korlátozni, hogy foglalkozzék a diákok utazásaival, sportjával és ösztöndíjakat biztosítson számukra. Az NDSZ a politikai tevékenységen kívül ezt is irányítja és szervezi. Az apoliticizmus hívei: Anglia, USA, Dánia, Svédország, Hollandia, Svájc és Nyugánémetország diákszervezetei 1950-ben vagy közvetlenül ezután kiléptek az NDSZ-ből és külön szervezetet alakítottak Hollandiában – COSEC néven. Habár a COSEC az apoliticizmus zászlajával álcázta magát, szerepe gyorsan lelepleződött: az imperialista erők hozták létre a hidegháború sajátos eszközeként a nemzetközi diákmozgalmegosztására.

A magyar diákság szervezetei az NDSZ megalakulásától kezdve aktívan részt vesznek a nemzetközi diákmozgalmában. Tagja vagyunk az NDSZ V.B.-ának, számos nemzetközi konferenciát, tanulmányutat stb. szerveztünk. A magyar diákságot 1958-tól kezdve az akkor alakult országos Diákbizottság képviseli a Nemzetközi Diákszövetségben. Természetesen a bizottságon belül is a KISZ-nek, mint a magyar ifjúság legátfogóbb, legtekintélyesebb szervezetének –irányító szerepe van.

A magyar és más nemzetek diákjainak támogatása nemcsak nagy buzdítása az NDSZ-nek hanem kötelesség is, hogy még következetesebben haladjon azon az úton, amelyet 15 év tapasztalata igazolt, hogy még magasabbra emelje a békéért, a nemzeti függetlenségért, a szabadságért és az emberi haladásért vívott harc zászlaját.